ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)
της 14ης Σεπτεμβρίου 2004 *

Στην υπόθεση C-19/03,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ,

την οποία υπέβαλε το Landgericht München I (Γερμανία), με απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2002, η οποία πρωτοκολλήθηκε στο Δικαστήριο στις 20 Ιανουαρίου 2003

Verbraucher-Zentrale Hamburg eV

κατά

O2 (Germany) GmbH & Co. OHG

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, P. Jann, C.W.A. Timmermans,A. Rosas, C. Gulmann, J.-P. Puissochet (εισηγητή) και J. N. Cunha Rodrigues, προέδρους τμήματος, R. Schintgen, F. Macken, N. Colneric και S. von Bahr, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: M. Poiares Maduro
γραμματέας: Múgica Arzarmendi, κύρια υπάλληλος διοίκησης,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της συνεδριάσεως της 13ης Ιανουαρίου 2003,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— για την O2 (Germany) GmbH & Co. OHG, ο P. Neuwald, Rechtsanwalt,

— για την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων οι U. Wölker και P. Aalto,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 25ης Μαρτίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1997, σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ (ΕΕ L 162, σ. 1).

2 Η αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ των Verbraucher-Zentrale Hamburg eV (στο εξής: Verbraucher-Zentrale) και O2 (Germany) GmbH & Co. OHG (στο εξής: O2) και αφορά τους όρους υπό τους οποίους η τελευταία μετέτρεψε σε ευρώ και στρογγυλοποίησε την ανά λεπτό τιμή των τηλεφωνημάτων, η οποία αναγράφεται στις σχετικές συμβάσεις και μέχρι τότε εκφραζόταν σε γερμανικά μάρκα.

Το κοινοτικό νομικό πλαίσιο

3 Κατά το άρθρο 3 του κανονισμού 1103/97,

«[η] καθιέρωση του ευρώ δεν μεταβάλλει τους όρους των νομικών πράξεων ούτε απαλλάσσει ούτε δικαιολογεί τη μη εκτέλεση των υποχρεώσεων δυνάμει νομικών πράξεων ούτε παρέχει μονομερώς το δικαίωμα σε έναν συμβαλλόμενο να μεταβάλει ή να καταργήσει μια νομική πράξη. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται με την επιφύλαξη κάθε άλλης ρύθμισης την οποία ενδέχεται να συμφωνήσουν τα μέρη.»

4 Το άρθρο 4 του ιδίου κανονισμού ορίζει:

«1. Οι τιμές μετατροπής θα θεσπίζονται ως ένα ευρώ εκπεφρασμένο κατ' αντιστοιχία με κάθε εθνικό νόμισμα των συμμετεχόντων κρατών μελών. Θα θεσπίζονται με έξι χαρακτηριστικά ψηφία.

2. Οι τιμές μετατροπής δεν θα στρογγυλοποιούνται ούτε μπορούν να παραλείπονται δεκαδικά ψηφία κατά τη μετατροπή.

3. Οι τιμές μετατροπής θα χρησιμοποιούνται για μετατροπές και προς τις δύο κατευθύνσεις μεταξύ ευρώ και εθνικών νομισματικών μονάδων. Οι αντίστροφοι συντελεστές που προκύπτουν από τις τιμές μετατροπής δεν θα χρησιμοποιούνται.

4. Τα νομισματικά ποσά που θα μετατρέπονται από μία εθνική νομισματική μονάδα σε άλλη μετατρέπονται πρώτα σε ένα νομισματικό ποσό εκφρασμένο σε ευρώ, και ενδεχομένως θα μπορούν να στρογγυλοποιούνται σε όχι λιγότερα από τρία δεκαδικά ψηφία, και στη συνέχεια θα μετατρέπεται στην άλλη εθνική νομισματική μονάδα. Δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση εναλλακτικής μεθόδου υπολογισμού, εκτός εάν παράγει τα ίδια αποτελέσματα.»

5 Το άρθρο 5 του ως άνω κανονισμού ορίζει:

«Τα νομισματικά ποσά που θα καταβάλλονται ή θα καταλογίζονται κατά τη στρογγυλοποίηση μετά τη μετατροπή σε μονάδες ευρώ σύμφωνα με το άρθρο 4 θα στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω ή προς τα κάτω προς το πλησιέστερο cent. Τα νομισματικά ποσά που θα καταβάλλονται ή θα καταλογίζονται, τα οποία μετατρέπονται σε εθνική νομισματική μονάδα, στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω ή προς τα κάτω προς την πλησιέστερη υποδιαίρεση, ή ελλείψει υποδιαίρεσης προς την πλησιέστερη μονάδα, ή ανάλογα με τις εθνικές νομοθεσίες ή πρακτικές σε πολλαπλάσιο ή κλάσμα της υποδιαίρεσης ή της εθνικής νομισματικής μονάδας. Αν ως αποτέλεσμα από την εφαρμογή της τιμής μετατροπής προκύπτει ακριβώς το μισό μιας μονάδας ή μιας υποδιαίρεσης, τότε το ποσό θα στρογγυλοποιείται προς τα πάνω.»

6 Το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) 974/98 του Συμβουλίου, της 3ης Μαΐου 1998, για την εισαγωγή του ευρώ (ΕΕ L 139, σ. 1), ορίζει:

«Όταν σε νομικές πράξεις που υφίστανται στο τέλος της μεταβατικής περιόδου γίνεται αναφορά σε εθνικές νομισματικές μονάδες, οι αναφορές αυτές θεωρούνται αναφορές στο ευρώ σύμφωνα με τις αντίστοιχες τιμές μετατροπής. Εφαρμόζονται οι κανόνες στρογγυλοποίησης που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου».

7 Κατά το άρθρο 13 του κανονισμού 974/98, το άρθρο 14 μεταξύ άλλων «εφαρμόζεται από το τέλος της μεταβατικής περιόδου», η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού αυτού, ορίζεται ως «η περίοδος που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 1999 και τελειώνει στις 31 Δεκεμβρίου 2001».

8 Δυνάμει του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΚ) 2866/98 του Συμβουλίου, της 31ης Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με τις τιμές μετατροπής του ευρώ και των νομισμάτων των κρατών μελών που υιοθετούν το ευρώ (ΕΕ L 359, σ. 1), η αμετάκλητη τιμή μετατροπής του γερμανικού μάρκου σε ευρώ ορίστηκε σε 1 ευρώ για 1,95583 γερμανικά μάρκα.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

9 Η O2, η οποία ονομαζόταν VIAG Interkom GmbH & Co. μέχρι τον Απρίλιο του 2002, είναι εγκατεστημένη στο Μόναχο (Γερμανία). Εκμεταλλεύεται δίκτυο κινητής τηλεφωνίας. Οι συμβάσεις κινητής τηλεφωνίας που συνάπτει ορίζουν ότι τα τιμολόγιά της βασίζονται σε τιμή ανά λεπτό η οποία διαφοροποιείται ανάλογα με το τιμολόγιο που επιλέγει ο πελάτης, η δε χρέωση του τηλεφωνήματος γίνεται ανά δέκα δευτερόλεπτα χρόνου ομιλίας.

10 Πριν τη μετάβαση στο ευρώ, η τιμή ανά λεπτό των διαφόρων τιμολογίων που προσφέρει η O2 εκφραζόταν σε γερμανικά μάρκα, με δύο αριθμητικά ψηφία μετά την υποδιαστολή, π.χ. 0,05 DEM σύμφωνα με ένα από τα τιμολόγιά της (τιμολόγιο «Genion Home» για τηλεφωνήματα μετά τις 21:00 προς δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας). Βάσει του τιμολογίου αυτού, ο ελάχιστος χρεώσιμος χρόνος ομιλίας των 10 δευτερολέπτων κοστίζει 0,00833 DEM και ένα τηλεφώνημα 10 λεπτών 0,5 DEM.

11 Το καλοκαίρι του 2001 η O2 μετέτρεψε σε ευρώ τα ποσά που στις συμβάσεις της αναγράφονταν σε γερμανικά μάρκα. Βάσει της τιμής μετατροπής 1,95583 DEM ανά ευρώ, η οποία ορίστηκε με το άρθρο 1 του κανονισμού 2866/98, η ως άνω τιμή ανά λεπτό, η οποία –κρατώντας μόνο τα πέντε πρώτα ψηφία μετά την υποδιαστολή– αντιστοιχεί σε 0,02556 ευρώ, στρογγυλοποιήθηκε στο πλησιέστερο, δηλαδή στο ανώτερο, εκατοστό του ευρώ και, επομένως, στα 0,03 ευρώ.

12 Όταν διαπίστωσε ότι η εφαρμογή της τιμής μετατροπής και η στρογγυλοποίηση είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση της τιμής των τηλεφωνημάτων που χρεώνονται με το τιμολόγιο αυτό, καθώς το τηλεφώνημα των 10 λεπτών κοστίζει 0,3 ευρώ, ήτοι 0,59 DEM αντί για 0,59 DEM προηγουμένως, η Verbraucher-Zentrale (οργανισμός αρμόδιος για τη δίωξη των παραβάσεων των νόμων περί προστασίας των καταναλωτών) έκρινε ότι η O2 παραβίασε τις αρχές της συνέχειας των συμβάσεων και της μεγίστης ακρίβειας κατά τη μετατροπή, αρχές που καθιερώνουν οι κανονισμοί 1103/97 και 2866/98.

13 Με δικόγραφο της 20ής Φεβρουαρίου 2002, προσέφυγε ενώπιον του Landgericht, ισχυριζόμενη ότι η τιμή ανά λεπτό που αναγράφεται στις συμβάσεις της O2 δεν αποτελεί ποσό που πρέπει να καταβληθεί ή να καταλογιστεί, κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού 1103/97. Κατ' αυτήν, η τιμή αυτή αποτελεί απλώς ενδιάμεσο ποσό που δεν πρέπει να στρογγυλοποιηθεί. Η μετατροπή και η στρογγυλοποίηση είχαν δυσμενείς συνέπειες για τους καταναλωτές, η προστασία των οποίων αποτελεί σκοπό του κανονισμού 1103/97.

14 Η O2 υποστηρίζει, αντιθέτως, ότι η τιμή ανά λεπτό αποτελεί ταυτοχρόνως το καθοριστικό στοιχείο συγκρίσεως των τιμών μεταξύ των επιχειρήσεων κινητής τηλεφωνίας, αλλά, όπως κάθε άλλη τιμή, αποτελεί επίσης ποσό που πρέπει να καταβληθεί από τον καταναλωτή, κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού 1103/97, καθώς και ποσό που πρέπει να καταλογιστεί κατά την έννοια του ίδιου άρθρου. Η αναγραφή της τιμής ανά λεπτό με περισσότερα από δύο ψηφία μετά την υποδιαστολή είναι αντίθετη προς τις αρχές της σαφήνειας και της αλήθειας των τιμών, οι οποίες κατοχυρώνονται με την εθνική ρύθμιση περί αναγραφής των τιμών. Η O2 υποστηρίζει εξάλλου ότι σε άλλα τιμολόγια, εκτός αυτού που παραθέτει χάριν παραδείγματος η Verbraucher-Zentrale, οι τιμές ανά λεπτό των τηλεφωνημάτων μειώθηκαν λόγω της μετατροπής και της στρογγυλοποιήσεως, με αποτέλεσμα οι πελάτες της O2 να μην υποστούν, εν γένει, ζημία λόγω των όρων υπό τους οποίους πραγματοποιήθηκε η μετάβαση της εταιρίας αυτής στο ευρώ.

15 Το Landgericht έκρινε ότι η προστασία του καταναλωτή αποτελεί σκοπό του κανονισμού 1103/97. Επισήμανε ότι η εθνική ρύθμιση περί αναγραφής των τιμών ουδόλως υποχρεώνει την O2 να μετατρέψει σε ευρώ και να στρογγυλοποιήσει τις τιμές ανά λεπτό και ότι με την αναγραφή των τιμών σε γερμανικά μάρκα η O2 εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η εθνική ρύθμιση. Υπογράμμισε ότι παράβαση του άρθρου 5 του κανονισμού 1103/97 μπορεί να διαπιστωθεί μόνον αν οι τιμές που αναγράφονται στα συμβόλαια δεν αποτελούν ποσά που πρέπει να καταβληθούν ή να καταλογιστούν κατά την έννοια της διατάξεως αυτής και αν από τον κανονισμό αυτόν συναγόταν ότι δεν επιτρέπεται η στρογγυλοποίηση ποσών πέραν αυτών που πρέπει να καταβληθούν ή καταλογιστούν.

16 Το Landgericht έκρινε, βάσει του γράμματος του άρθρου 5 του κανονισμού 1103/97, ότι η τιμή ανά λεπτό αποτελεί βάση υπολογισμού και όχι ποσό που πρέπει να καταβληθεί από τον πελάτη ή να καταλογιστεί. Έκρινε ότι, με τη μετατροπή και τη στρογγυλοποίηση, η O2 παραβίασε τη συμβατική της υποχρέωση να παρέχει υπηρεσίες τηλεφωνίας σε καθορισμένη τιμή ανά λεπτό, παρότι το άρθρο 3 του κανονισμού 1103/97 ορίζει ότι η καθιέρωση του ευρώ και οι σχετικές με αυτήν αναγκαίες μετατροπές δεν μπορεί να δικαιολογήσουν τη μη τήρηση νομίμων υποχρεώσεων. Ωστόσο έκρινε ότι η τιμή ανά λεπτό αποτελεί πράγματι το αποφασιστικό κριτήριο συγκρίσεως για τους καταναλωτές και ότι δεν είναι σκόπιμο, ενόψει της μεταβάσεως στο ευρώ, να εξακολουθήσει η αναγραφή των τιμών στο εθνικό νόμισμα ή με απεριόριστο αριθμό ψηφίων μετά την υποδιαστολή.

17 Κρίνοντας ότι έτσι εμφανίζεται αντίθεση μεταξύ της γραμματικής και της τελεολογικής ερμηνείας του κανονισμού 1103/97, το Landgericht München αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει την έννοια το άρθρο 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97 ότι, στο πλαίσιο συμβατικών σχέσεων ιδιωτικού δικαίου, το τελικό ποσό τιμολογίου ή ένα ατομικό ποσό που αναφέρεται στο τιμολόγιο είναι τα μόνα που επιτρέπεται ή πρέπει να στρογγυλοποιούνται ή η τιμή μονάδας του τιμολογίου (εν προκειμένω: τιμή ανά λεπτό), επίσης καθοριζομένη με σύμβαση, συνιστά ποσό που θα καταβάλλεται ή θα καταλογίζεται υπό την έννοια της διατάξεως αυτής; Είναι καθοριστικής σημασίας, προκειμένου να κριθεί αν ένα τιμολόγιο αποτελεί ποσό που θα καταβάλλεται ή θα καταλογίζεται, υπό την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού 1103/97, το αν το εν λόγω τιμολόγιο σχετίζεται με ορισμένο πολλαπλάσιο (εν προκειμένω: το εξαπλάσιο) της μονάδας που έχει ληφθεί ως βάση (εν προκειμένω: χρόνος δέκα δευτερολέπτων) για τον υπολογισμό του τελικού ποσού του τιμολογίου ή αν το τιμολόγιο αποτελεί, κατά την αντίληψη του καταναλωτή, το αποφασιστικό κριτήριο;

2) Έχει την έννοια ο κανονισμός 1103/97 (ειδικότερα το άρθρο 5) ότι περιλαμβάνει εξαντλητική ρύθμιση δυνάμει της οποίας άλλα ποσά, εκτός αυτών που θα καταβάλλονται ή θα καταλογίζονται (εφόσον μπορεί να υπάρχουν τέτοια ποσά), δεν μπορούν να στρογγυλοποιούνται με τον τρόπο που περιγράφει το άρθρο 5, ώστε πρέπει είτε να εξακολουθούν να αναφέρονται στο παλαιό εθνικό νόμισμα είτε να αναφέρεται με ακρίβεια το αποτέλεσμα της μετατροπής;»

Επί του πρώτου ερωτήματος

18 Με το πρώτο του ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν μια τιμή, όπως η τιμή ανά λεπτό με την οποία η O2 χρεώνει τα τηλεφωνήματα στους πελάτες, αποτελεί χρηματικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί ή να καταλογιστεί κατά την

έννοια του άρθρου 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97 ή αν τέτοιο μπορεί να είναι μόνον το τελικό ποσό που πράγματι τιμολογείται στον καταναλωτή.

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

19 Η O2 υποστηρίζει ότι ορθώς εφάρμοσε τον κανόνα της στρογγυλοποιήσεως του άρθρου 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97 και ότι, συνολικά, η επιλογή αυτή δεν στράφηκε κατά των πελατών της, διότι η μετάβαση στο ευρώ χαρακτηρίστηκε τόσο από αυξήσεις όσο και από μειώσεις των τιμών, ανάλογα με τις διάφορες τιμές ανά λεπτό που χρησιμοποιεί.

20 Η O2 φρονεί ότι η διαφορά της κύριας δίκης αφορά αποκλειστικά τη δυνατότητα μετατροπής σε ευρώ και στρογγυλοποιήσεως των τιμών ανά λεπτό και όχι τους τρόπους στρογγυλοποιήσεως των τιμών αυτών μετά τη μετατροπή. Επομένως, σημασία έχει μόνον η ερμηνεία του άρθρου 4 του κανονισμού 1103/97, σχετικά με τις δυνατότητες μετατροπής και στρογγυλοποιήσεως, δεδομένου ότι το άρθρο 5 του κανονισμού αυτού το άρθρο 5, πρώτη περίοδος, καθορίζει μόνον τους τρόπους στρογγυλοποιήσεως των χρηματικών ποσών.

21 Η O2 ισχυρίζεται ότι συμμορφώθηκε προς τις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 1103/97. Δεν στρογγυλοποίησε ούτε μετέβαλε τις τιμές μετατροπής κατά τη μετατροπή, χρησιμοποίησε δε την καθορισμένη τιμή για τη μετατροπή των γερμανικών μάρκων σε ευρώ. Όσον αφορά το άρθρο 4, παράγραφος 4, του ιδίου κανονισμού, δεν έχει εν προκειμένω εφαρμογή, δεδομένου ότι δεν έγινε μετατροπή χρηματικού ποσού από ένα εθνικό νόμισμα σε άλλο.

22 Ούτε τα άρθρα αυτά, ούτε άλλη διάταξη της κοινοτικής νομοθεσίας περιορίζουν την εφαρμογή του κανόνα περί στρογγυλοποιήσεως του άρθρου 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97 στο συνολικό ποσό που πράγματι χρεώνεται στον καταναλωτή. Ειδικότερα, το άρθρο 4 του ως άνω κανονισμού δεν περιέχει κανέναν κανόνα που να απαγορεύει τη μετατροπή και τη στρογγυλοποίηση ποσού όπως η τιμή ανά λεπτό, η οποία αποτελεί το καθοριστικό ποσό που συμφωνείται με τον καταναλωτή ως μονάδα χρεώσεως των τηλεφωνημάτων. Η Επιτροπή άλλωστε δέχθηκε ότι αμφότερες οι μέθοδοι μετατροπής, εκ των οποίων η πρώτη συνίσταται στη μετατροπή καθενός από τα ενδιάμεσα ποσά και η δεύτερη στη μετατροπή μόνον του τελικού ποσού, είναι συμβατές προς τους κανόνες περί στρογγυλοποιήσεως που θεσπίζουν οι κανονισμοί για το ευρώ.

23 Τέλος, η O2 τονίζει ότι η τιμή ανά λεπτό αποτελεί το καταβλητέο χρηματικό ποσό, το οποίο έχει συμφωνηθεί με τον καταναλωτή και, κατά συνέπεια, αντιστοιχεί πράγματι σε «χρηματικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί», κατά την έννοια του άρθρου 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97, για το οποίο ισχύει ο κανόνας περί στρογγυλοποιήσεως. Σε κάθε περίπτωση, η τιμή αυτή, βάσει της οποίας τιμολογούνται τα τηλεφωνήματα, πρέπει να νοηθεί ως «χρηματικό ποσό που πρέπει να καταλογιστεί», κατά την έννοια της ίδιας διατάξεως. Για την εξέταση του προδικαστικού ερωτήματος, δεν ενδιαφέρει αν η τιμή ανά λεπτό αποτελεί το γινόμενο της τιμής μονάδος βάσει της οποίας γίνεται ο υπολογισμός του τελικού ποσού του τιμολογίου ή αν η τιμή αυτή αποτελεί για τον καταναλωτή το αποφασιστικό κριτήριο επιλογής.

24 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο κανονισμός 1103/97 δεν περιέχει ορισμό των χρηματικών ποσών που «πρέπει να καταβληθούν ή να καταλογιστούν». Από την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, κατά την οποίαν η καθιέρωση του ευρώ «επιβάλλει» τη στρογγυλοποίηση των χρηματικών ποσών, συνάγεται ότι οι κανόνες περί στρογγυλοποιήσεως πρέπει να διέπουν μόνον τα απαραίτητα για τη μετάβαση στο ευρώ στοιχεία.

25 Δεδομένου ότι η μικρότερη υποδιαίρεση του ευρώ είναι το εκατοστό, όλα τα ποσά που, για πρακτικούς λόγους, δεν μπορούν να εκφραστούν με περαιτέρω της ελάχιστης υποδιαίρεση πρέπει να θεωρηθούν ως ποσά που πρέπει να καταβληθούν ή να καταλογιστούν και, επομένως, πρέπει να στρογγυλοποιηθούν στο πλησιέστερο εκατοστό. Το ίδιο ισχύει, π.χ., για χρηματικές οφειλές ή για τα ποσά που αναγράφονται σε αναλύσεις λογαριασμών ή σε εκκαθαριστικά.

26 Αντιθέτως, ένα ποσό όπως, εν προκειμένω, η επίδικη στο πλαίσιο της κύριας δίκης τιμή ανά λεπτό, το οποίο χρησιμοποιείται μόνο για τον υπολογισμό τέτοιων ποσών και η ακριβέστερη αναγραφή του οποίου δεν παρουσιάζει κανένα πρακτικό πρόβλημα, πρέπει να θεωρηθεί ως ενδιάμεσο ποσό που δεν χρειάζεται να στρογγυλοποιηθεί υπό τους όρους του άρθρου 5 του κανονισμού 1103/97. Το ότι η τιμή ανά λεπτό αποτελεί για τον καταναλωτή το αποφασιστικό κριτήριο συγκρίσεως δεν ασκεί επιρροή στην ανάλυση αυτή. Άλλωστε, ορισμένες ανταγωνιστικές της O2 επιχειρήσεις μετέτρεψαν σε ευρώ και στρογγυλοποίησαν τη δική τους τιμή ανά λεπτό στο τέταρτο δεκαδικό ψηφίο και όχι στο πλησιέστερο εκατοστό.

27 Το άρθρο 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97 πρέπει, επομένως, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν αφορά ποσά, όπως οι τιμές ανά λεπτό που αναγράφονται στις συμβάσεις της O2.

Απάντηση του Δικαστηρίου

28 Το άρθρο 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97 δεν περιέχει κανέναν ορισμό της έννοιας των «χρηματικών ποσών που πρέπει να καταβληθούν ή να καταλογιστούν».

29 Μολονότι από τη διατύπωση της διατάξεως αυτής συνάγεται σαφώς ότι η έννοια αυτή περιλαμβάνει, αφενός, τα χρηματικά ποσά που καταβάλλει ο καταναλωτής, ήτοι όλες τις χρηματικές οφειλές, και, αφετέρου, τα ποσά που αναγράφονται σε λογιστικά έγγραφα ή σε αναλύσεις λογαριασμών, εντούτοις δεν μπορεί εκ προοιμίου να προσδιοριστεί αν η έννοια αυτή περιλαμβάνει επίσης χρηματικά ποσά, όπως οι τιμές ανά λεπτό που χρησιμοποιεί η O2, βάσει των οποίων υπολογίζεται η τιμή που πρέπει να καταβάλει ο καταναλωτής.

30 Ελλείψει άλλης ενδείξεως που να προκύπτει από τη διατύπωση του κανονισμού 1103/97, πρέπει να εξεταστούν οι σκοποί που αυτός επιδιώκει.

31 Από το σύνολο των αιτιολογικών σκέψεων και των διατάξεών του, προκύπτει ότι ο κανονισμός αυτός επιδιώκει να διασφαλίσει ότι η μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα θα πραγματοποιηθεί χωρίς να επηρεαστούν οι δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει οι πολίτες και οι επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη διαλαμβάνεται ότι «[...] η παροχή ασφαλείας δικαίου σε ένα αρχικό στάδιο θα επιτρέψει την υπό καλές προϋποθέσεις προετοιμασία των πολιτών και των επιχειρήσεων». Σύμφωνα με την έβδομη αιτιολογική σκέψη, «[...] είναι γενικώς παραδεδεγμένη αρχή του δικαίου ότι η συνέχεια των συμβάσεων και των άλλων νομικών πράξεων δεν επηρεάζεται από την εισαγωγή νέου νομίσματος». Με την ίδια αιτιολογική σκέψη διευκρινίζεται ότι σκοπός των διατάξεων περί συνέχειας των συμβάσεων του κανονισμού 1103/97 «είναι η παροχή ασφάλειας δικαίου και διαφάνειας στους οικονομικούς παράγοντες, ιδίως δε στους καταναλωτές [...]». Το άρθρο 3, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97 ορίζει ότι «[η] καθιέρωση του ευρώ δεν μεταβάλλει τους όρους των νομικών πράξεων ούτε απαλλάσσει ούτε δικαιολογεί τη μη εκτέλεση των υποχρεώσεων δυνάμει νομικών πράξεων, ούτε παρέχει μονομερώς το δικαίωμα σε έναν συμβαλλόμενο να μεταβάλει ή να καταργήσει μια νομική πράξη».

32 Για την εκπλήρωση του σκοπού περί ουδετερότητας της μεταβάσεως στο ευρώ καθιερώνονται οι σχετικοί με τις πράξεις μετατροπής κανόνες. Πράγματι, η αναζήτηση της μεγαλύτερης δυνατής ουδετερότητας των πράξεων αυτών, τόσο για τους πολίτες όσο και για τις επιχειρήσεις, προϋποθέτει, όπως επισημαίνεται με τη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη του ως άνω κανονισμού, ότι διασφαλίζεται «υψηλός βαθμός ακρίβειας κατά τις πράξεις μετατροπής». Προς τούτο, το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1103/97 ορίζει ότι οι τιμές μετατροπής «θεσπίζονται με έξι χαρακτηριστικά ψηφία». Το ίδιο άρθρο διευκρινίζει, στην παράγραφο 2, ότι «[ο]ι τιμές μετατροπής δεν θα στρογγυλοποιούνται ούτε μπορούν να παραλείπονται δεκαδικά ψηφία κατά τη μετατροπή» και στην παράγραφο 3 ότι «[ο]ι αντίστροφοι συντελεστές που προκύπτουν από τις τιμές μετατροπής δεν θα χρησιμοποιούνται», η δε τελευταία αυτή απαγόρευση αποσκοπεί, σύμφωνα με τη δέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1103/97, στο να αποφευχθούν «σημαντικές ανακρίβειες, κυρίως όταν πρόκειται για μεγάλα ποσά».

33 Χάριν του ίδιου σκοπού της ουδετερότητας κατά τη μετάβαση στο ευρώ, ο κανονισμός 1103/97 προβλέπει, στην ενδέκατη αιτιολογική σκέψη, ότι «οι κανόνες αυτοί δεν θίγουν τις τυχόν πρακτικές, συμβάσεις ή εθνικές διατάξεις περί στρογγυλοποίησης που παρέχουν υψηλότερο βαθμό ακρίβειας για ενδιάμεσους υπολογισμούς».

34 Από την εξέταση των σκοπών του κανονισμού 1103/97 και, ειδικότερα, από την παραπομπή, με την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη, στους εθνικούς κανόνες περί στρογγυλοποιήσεως των χρηματικών ποσών, προκύπτει ότι ο κανονισμός αυτός θεσπίζει ελάχιστους κανόνες για τις στρογγυλοποιήσεις ορισμένων ποσών, αφήνοντας τις εθνικές αρχές να μεριμνήσουν για τη διατήρηση ή τη θέσπιση κανόνων που θα συμβάλουν καλύτερα στην επίτευξη του σκοπού της ουδετερότητας κατά τη μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα. Η διατύπωση της ενδέκατης αιτιολογικής σκέψεως δείχνει ότι με τους τρόπους στρογγυλοποιήσεως των χρηματικών ποσών που περιέχονται στον κανονισμό 1103/97 δεν επιδιώκεται εξαντλητική ρύθμιση των ενδιάμεσων υπολογισμών που οδηγούν στα ποσά αυτά.

35 Ωστόσο, αν γινόταν δεκτό ότι οι κανόνες αυτοί αφορούν όλα τα χρηματικά ποσά, περιλαμβανομένων αυτών που δεν αποτελούν αντικείμενο καταβολής ή λογιστικής εγγραφής, το άρθρο 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97 θα επέβαλλε την τήρηση ενός κανόνα περί στρογγυλοποιήσεως ο οποίος δεν θα ανταποκρινόταν πάντοτε στον βαθμό ακρίβειας που απαιτεί ο σκοπός της ουδετερότητας κατά την καθιέρωση του ευρώ και, επομένως, θα μπορούσε να θίξει τις ακριβέστερες ρυθμίσεις που υφίστανται σε εθνικό επίπεδο.

36 Το άρθρο 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97 δεν πρέπει, επομένως, να ερμηνεύεται ευρέως. Αφορά μόνον, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, τα χρηματικά ποσά που αναφέρονται στη σκέψη 29 της παρούσας αποφάσεως και των οποίων η στρογγυλοποίηση στο πλησιέστερο εκατοστό όχι μόνον δικαιολογείται, αλλά και επιβάλλεται από λόγους πρακτικούς, ήτοι εμπορικούς, λογιστικούς ή χρηματοοικονομικούς.

37 Πράγματι, δεδομένου ότι η μικρότερη χρηματική υποδιαίρεση του ευρώ είναι το εκατοστό, η τιμή που πράγματι πληρώνει ο καταναλωτής, όταν εξοφλεί με μετρητά, δεν μπορεί παρά να απεικονιστεί με ακρίβεια εκατοστού. Ομοίως, εφόσον τα τιμολόγια στρογγυλοποιούνται στο πλησιέστερο εκατοστό, οι λογιστικές εγγραφές και οι αναλύσεις λογαριασμών που αντιστοιχούν στα τιμολόγια αυτά παρουσιάζονται αναγκαστικά με το ίδιο βαθμό ακρίβειας.

38 Βεβαίως, η ανάπτυξη ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής, όπως οι κάρτες ή τα τραπεζικά εμβάσματα, θα μπορούσε να οδηγήσει σε βαθμό ακρίβειας υψηλότερο της υποδιαιρέσεως αυτής. Ωστόσο, προφανείς πρακτικοί λόγοι δεν επιτρέπουν την επιβολή σε πολίτες και επιχειρήσεις τέτοιων απαιτήσεων, οι οποίες άλλωστε δεν θα μπορούσαν να τηρηθούν για πληρωμές με μετρητά.

39 Έχοντας υπόψη τις αναπόφευκτες ανακρίβειες που συνεπάγεται η στρογγυλοποίηση χρηματικών ποσών στο πλησιέστερο εκατοστό, ο κοινοτικός νομοθέτης περιορίστηκε στην πρόβλεψη ότι η πρακτική αυτή πρέπει να εφαρμόζεται στα χρηματικά ποσά που πρέπει να καταβληθούν ή να καταλογιστούν, διευκρινίζοντας στο άρθρο 5, τελευταία περίοδο, του κανονισμού 1103/97, ότι «[α]ν ως αποτέλεσμα από την εφαρμογή της τιμής μετατροπής προκύπτει ακριβώς το μισό μιας μονάδας ή μιας υποδιαίρεσης, τότε το ποσό θα στρογγυλοποιείται προς τα πάνω».

40 Όσον αφορά την επίμαχη στο πλαίσιο της κύριας δίκης τιμή ανά λεπτό, ουδείς πρακτικός λόγος επιβάλλει να στρογγυλοποιείται πάντοτε σε δύο ψηφία μετά την υποδιαστολή. Η τιμή μονάδας αγαθών και υπηρεσιών μπορεί πράγματι να απεικονίζεται με υψηλότερο βαθμό ακρίβειας, όπως άλλωστε προκύπτει από την πρακτική που ακολουθούν διάφοροι οικονομικοί παράγοντες. Κυρίως, ένα τέτοιο ποσό δεν τιμολογείται πραγματικά στον καταναλωτή ούτε καταβάλλεται από αυτόν και δεν αναγράφεται ως τέτοιο σε κανένα λογιστικό έγγραφο ή σε ανάλυση λογαριασμού. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν αποτελεί ποσό που πρέπει να καταβληθεί ή να καταλογιστεί κατά την έννοια του άρθρου 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97. Επομένως, δεν απαιτείται να στρογγυλοποιείται πάντοτε στο πλησιέστερο εκατοστό.

41 Το ότι η τιμή αυτή αποτελεί το στοιχείο βάσει του οποίου καθορίζεται η τιμή των αγαθών ή των υπηρεσιών που προσφέρονται στον καταναλωτή δεν επηρεάζει το συμπέρασμα αυτό. Πράγματι, η αναγραφή μιας τιμής με ακρίβεια δύο μόνο δεκαδικών ψηφίων δεν διασφαλίζει οπωσδήποτε την πλήρη ενημέρωση του καταναλωτή.

42 Ούτε το ότι η τιμή αυτή βασίζεται σε δεδομένο πολλαπλάσιο (στο εξαπλάσιο) της μονάδας (δέσμη των δέκα δευτερολέπτων) βάσει της οποίας υπολογίζεται το τελικό ποσό του τιμολογίου επηρεάζει την απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα. Εφόσον η τιμή αυτή δεν αποτελεί το ποσό που πράγματι καταβάλλει ο καταναλωτής, δεν αποτελεί χρηματικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί ή να καταλογιστεί κατά την έννοια του κανονισμού 1103/97, όποια κι αν είναι η διάρθρωσή της ή ο τρόπος υπολογισμού της.

43 Επομένως, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι μια τιμή, όπως η επίδικη στο πλαίσιο της κύριας δίκης τιμή ανά λεπτό, δεν αποτελεί χρηματικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί ή να καταλογιστεί κατά την έννοια του άρθρου 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97 και, ως εκ τούτου, δεν απαιτείται πάντοτε να στρογγυλοποιείται. Το ότι η τιμή αυτή βασίζεται σε ορισμένο πολλαπλάσιο της τιμής βάσει της οποίας υπολογίζεται το τελικό ποσό του τιμολογίου ή το ότι η τιμή αυτή αποτελεί το στοιχείο βάσει του οποίου καθορίζεται η τιμή των αγαθών ή των υπηρεσιών που προσφέρονται στον καταναλωτή δεν επηρεάζει την εκτίμηση αυτή.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

44 Με το δεύτερο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν ο κανονισμός 1103/97, και ιδίως το άρθρο 5, πρώτη περίοδος, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπεται η στρογγυλοποίηση στο πλησιέστερο εκατοστό ποσών άλλων από αυτά που θα καταβάλλονται ή θα καταλογίζονται.

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

45 Η O2 υποστηρίζει ότι όλα τα χρηματικά ποσά αποτελούν ποσά που πρέπει να καταβληθούν ή να καταλογιστούν και ότι όλα μπορούν να μετατραπούν καθώς και, ως εκ τούτου, να στρογγυλοποιηθούν με τις μεθόδους του άρθρου 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97. Αν δεν πρόκειται για χρηματικά ποσά που πρέπει να καταβληθούν ή να καταλογιστούν, εξαιρούνται από τους κανόνες στρογγυλοποιήσεως του κανονισμού και πρέπει είτε αυτά να παραμείνουν εκφρασμένα στο παλαιό νόμισμα είτε το αποτέλεσμα της μετατροπής να εκφράζεται επακριβώς, πράγμα ασύμβατο προς τον σκοπό της ταχείας μεταβάσεως στο ευρώ.

46 Αν η τιμή ανά λεπτό δεν εξεταστεί ως ποσό που πρέπει να καταβληθεί ή να καταλογιστεί κατά την έννοια του άρθρου 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97, η O2 υποστηρίζει επικουρικώς ότι η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν απαγορεύει τη στρογγυλοποίηση στο πλησιέστερο εκατοστό άλλων ποσών, όπως η επίδικη στο πλαίσιο της κύριας δίκης τιμή ανά λεπτό.

47 Η Επιτροπή φρονεί ότι από την έλλειψη αναφοράς της εν λόγω διατάξεως σε άλλα χρηματικά ποσά δεν μπορεί να συναχθεί ρητή απαγόρευση στρογγυλοποιήσεως άλλων ποσών, απαγόρευση για την οποίαν θα απαιτούνταν ρητή διάταξη, έστω και αν ο κανονισμός στηρίζεται στην αρχή ότι η μετατροπή πρέπει να πραγματοποιείται με τη μέγιστη δυνατή ακρίβεια. Επομένως, το άρθρο 5 διέπει μόνον τη στρογγυλοποίηση των ποσών που αυτό αφορά, ορίζοντας τον ελάχιστο βαθμό ακρίβειας και μη απαγορεύοντας στην εθνική νομοθεσία να ορίζει, για άλλα ποσά, υψηλότερο βαθμό ακρίβειας, ιδίως για τους ενδιάμεσους υπολογισμούς.

Απάντηση του Δικαστηρίου

48 Όπως συνάγεται από την απάντηση στο πρώτο ερώτημα, το άρθρο 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97 θεσπίζει κανόνα περί στρογγυλοποιήσεως ο οποίος εφαρμόζεται μόνον στα χρηματικά ποσά στα οποία αυτός αναφέρεται. Οι λοιπές διατάξεις του κανονισμού αυτού δεν θεσπίζουν διαφορετικό κανόνα στρογγυλοποιήσεως για άλλα χρηματικά ποσά, όπως είναι οι τιμές μονάδος των αγαθών ή των υπηρεσιών ή τα ενδιάμεσα ποσά που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των χρηματικών ποσών που πρέπει να καταβληθούν ή να καταλογιστούν. Πράγματι, δεδομένων ιδίως των διαφορών της αξίας μεταξύ των παλαιών νομισματικών μονάδων των κρατών μελών, ο κανονισμός 1103/97 δεν μπορούσε να προσδιορίσει κατά τρόπον ομοιογενή για το σύνολο των κρατών μελών που υιοθέτησαν το ευρώ ποιος είναι ο απαιτούμενος βαθμός ακρίβειας για τις πράξεις στρογγυλοποιήσεως των εν λόγω τιμών ή των ενδιαμέσων ποσών.

49 Ωστόσο, το ότι ο κανονισμός 1103/97 δεν καθορίζει ο ίδιος τον βαθμό ακρίβειας των πράξεων στρογγυλοποιήσεως των λοιπών χρηματικών ποσών δεν σημαίνει ότι οι πράξεις αυτές εξαιρούνται από τη γενική αρχή της συνέχειας των συμβάσεων, έκφραση της οποίας αποτελεί το άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού, ούτε ότι οι πράξεις αυτές μπορούν να αγνοούν τον σκοπό της ουδετερότητας κατά τη μετάβαση στο ευρώ, σκοπό που επιδιώκει ο κανονισμός αυτός.

50 Αφενός, ο κανόνας του άρθρου 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1103/97, περί στρογγυλοποιήσεως στο πλησιέστερο εκατοστό, και ο συμπληρωματικός του της τελευταίας περιόδου του ιδίου άρθρου περί στρογγυλοποιήσεως ορισμένων χρηματικών ποσών στο ανώτερο εκατοστό, επιβάλλονται στους οικονομικούς παράγοντες για πρακτικούς και μόνο λόγους.

51 Ο συνδυασμός των δύο αυτών κανόνων συνεπάγεται σχετική ανακρίβεια του αποτελέσματος της μετατροπής σε ευρώ της αξίας των αγαθών και των υπηρεσιών, ανακρίβεια η οποία μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική τροποποίηση των τιμών που έχουν καθοριστεί συμβατικώς, και, κατά συνέπεια, να αποτελέσει την αιτία της παραβιάσεως των επιταγών περί συνέχειας των συμβάσεων και της ουδετερότητας της διαδικασίας μεταβάσεως στο ευρώ. Ως εκ τούτου, η στρογγυλοποίηση σε δύο μόνο δεκαδικά ψηφία χρηματικών ποσών άλλων από αυτά που αφορά ο κανονισμός 1103/97 δεν μπορεί πάντοτε να συμβαδίζει με τις επιταγές αυτές, ακόμη και αν μια τέτοια πρακτική στρογγυλοποιήσεως επιτρέπεται από τις εθνικές διατάξεις.

52 Αφετέρου, από την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1103/97, σύμφωνα με την οποία οι κανόνες περί στρογγυλοποιήσεως του κανονισμού αυτού «δεν θίγουν τις τυχόν πρακτικές, συμβάσεις ή εθνικές διατάξεις περί στρογγυλοποίησης που παρέχουν υψηλότερο βαθμό ακρίβειας για ενδιάμεσους υπολογισμούς 7», συνάγεται ότι οι συντάκτες του κανονισμού δεν εξουσιοδότησαν τις εθνικές αρχές να εισαγάγουν εξαιρέσεις από τις αρχές της συνέχειας των συμβάσεων και της ουδετερότητας κατά τον καθορισμό των μεθόδων στρογγυλοποιήσεως των τιμών ή των ενδιαμέσων ποσών.

53 Από τις σκέψεις αυτές προκύπτει ότι, αν και ο κανονισμός 1103/97 δεν αντίκειται εν γένει στη στρογγυλοποίηση στο πλησιέστερο εκατοστό χρηματικών ποσών άλλων από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 5, πρώτη περίοδος, εντούτοις απαιτεί επιπλέον η μέθοδος αυτή στρογγυλοποιήσεως να μη θίγει τις συμβατικές δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει οι οικονομικοί παράγοντες, περιλαμβανομένων των καταναλωτών, και να μην ασκεί ουσιαστική επίδραση τις τιμές που πρέπει πράγματι να καταβληθούν.

54 Επομένως, όταν η τιμή που πρέπει να καταβληθεί προκύπτει κατόπιν αυξημένου αριθμού ενδιαμέσων υπολογισμών, η στρογγυλοποίηση στο πλησιέστερο εκατοστό της τιμής μονάδας αυτών των αγαθών ή υπηρεσιών ή η στρογγυλοποίηση καθενός από τα ενδιάμεσα ποσά που λαμβάνονται υπόψη για την τιμολόγηση ενδέχεται να επηρεάσει ουσιαστικά την τιμή που πράγματι χρεώνεται στους καταναλωτές. Όμως, ελλείψει προηγούμενης συμφωνίας μεταξύ των μερών της οικείας συμβάσεως, μια τέτοια μεταβολή της τιμής αντίκειται στην αρχή της συνέχειας των συμβάσεων και στον σκοπό της ουδετερότητας της διαδικασίας μεταβάσεως στο ευρώ, τη διασφάλιση της οποίας επιδιώκει ο κανονισμός 1103/97.

55 Το εθνικό δικαστήριο πρέπει να διαπιστώσει, στο πλαίσιο της ενώπιόν του διαφοράς, αν η εφαρμογή του κανόνα περί στρογγυλοποιήσεως στο πλησιέστερο εκατοστό είχε ουσιαστική επίδραση στο ποσό που πρέπει να καταβάλλουν οι καταναλωτές και αν η εφαρμογή του κανόνα αυτού έθιξε τις συμβατικές δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει τα μέρη.

56 Επομένως, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να διαπιστώσει αν η απόφαση της O2 να στρογγυλοποιήσει στο πλησιέστερο εκατοστό το σύνολο των τιμών ανά λεπτό επηρέασε ουσιαστικά τις τιμές και αν συνιστά παραβίαση των συμβατικών δεσμεύσεων που η εταιρία αυτή έχει αναλάβει έναντι των πελατών της.

57 Επομένως, στο δεύτερο ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι ο κανονισμός 1103/97 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν απαγορεύει τη στρογγυλοποίηση στο πλησιέστερο εκατοστό ποσών άλλων από αυτά που πρέπει να καταβληθούν ή να καταλογιστούν, υπό την προϋπόθεση ότι με την πρακτική αυτή της στρογγυλοποιήσεως τηρείται η αρχή της συνέχειας των συμβάσεων, που κατοχυρώνεται με το άρθρο 3 του κανονισμού αυτού, και ο σκοπός της ουδετερότητας της διαδικασίας μεταβάσεως στο ευρώ, που επιδιώκεται με τον εν λόγω κανονισμό, ήτοι υπό την προϋπόθεση ότι η πρακτική αυτή της στρογγυλοποιήσεως δεν επηρεάζει τις συμβατικές δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει οι οικονομικοί παράγοντες, περιλαμβανομένων των καταναλωτών, και ότι η πρακτική αυτή δεν επηρεάζει ουσιαστικά τις τιμές των αγαθών ή των υπηρεσιών.

Επί των δικαστικών εξόδων

58 Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, εναπόκειται σε αυτό να αποφανθεί επί των εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

1) **Μια τιμή όπως η επίδικη στο πλαίσιο της κύριας δίκης τιμή ανά λεπτό δεν αποτελεί χρηματικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί ή να καταλογιστεί κατά την έννοια του άρθρου 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1997, σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ, και, ως εκ τούτου, η τιμή αυτή δεν απαιτείται πάντοτε να στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο εκατοστό. Το ότι η τιμή αυτή αποτελεί συγκεκριμένο πολλαπλάσιο της τιμής βάσει της οποίας υπολογίζεται το τελικό ποσό του τιμολογίου ή το ότι η τιμή αυτή αποτελεί το στοιχείο βάσει του οποίου καθορίζεται η τιμή των αγαθών ή των υπηρεσιών που προσφέρονται στον καταναλωτή δεν επηρεάζει την κρίση αυτή.**

2) Ο κανονισμός 1103/97 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν απαγορεύει τη στρογγυλοποίηση στο πλησιέστερο εκατοστό ποσών άλλων από αυτά που πρέπει να καταβληθούν ή να καταλογιστούν, υπό την προϋπόθεση ότι με την πρακτική αυτή της στρογγυλοποιήσεως τηρείται η αρχή της συνέχειας των συμβάσεων, που κατοχυρώνεται με το άρθρο 3 του κανονισμού αυτού, και ο σκοπός της ουδετερότητας της διαδικασίας μεταβάσεως στο ευρώ, που επιδιώκεται με τον εν λόγω κανονισμό, ήτοι υπό την προϋπόθεση ότι η πρακτική αυτή της στρογγυλοποιήσεως δεν επηρεάζει τις συμβατικές δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει οι οικονομικοί παράγοντες, περιλαμβανομένων των καταναλωτών, και ότι η πρακτική αυτή δεν επηρεάζει ουσιαστικά τις τιμές των αγαθών ή των υπηρεσιών.

(υπογραφές)